

Wieki Stare i Nowe

Tom 5 (10)

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2013

Redaktor serii: Historia
Sylwester Fertacz

Recenzenci
Zbigniew Anusik
Danuta Kisielewicz
Joanna Rostropowicz

Redaktor naczelny
Sylwester Fertacz

Zastępca redaktora naczelnego
Agata A. Kluczek

Sekretarz
Marcela Gruszczyk

Rada Naukowa
Marian Chachaj (Lublin), Dariusz Dolański (Zielona Góra), Jerzy Dygdała (Toruń),
Albina Fiodorovna Noskova (Moskwa), Albin Głowacki (Łódź), Danuta Musiał
(Toruń), Mirosław Nagielski (Warszawa), Bogdan Rok (Wrocław), Maciej Salamon
(Kraków), Maciej Serwański (Poznań), Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Vilnius),
Przemysław Wiszewski (Wrocław), Stiepan Zakharkevich (Mińsk)

Rada Redakcyjna
Antoni Barciak, Sylwester Fertacz, Anna Glimos-Nadgórska, Wiesław Kaczanowicz,
Ryszard Kaczmarek, Agata Kluczek, Dariusz Nawrot, Krzysztof Nowak,
Idzi Panic, Ryszard Skowron, Maria W. Wanatowicz

Egzemplarz wydany drukiem jest wersją podstawową.

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

Treść

Słowo wstępne (<i>Sylwester Fertacz, Agata A. Kluczek</i>)	7
--	---

Artykuły

Agnieszka Bartnik Pies w wierzeniach plemion celtyckich	11
Tomasz Ładoń Kariera Gajusza Anniusza w świetle źródeł literackich i numizmatycznych	29
Agata Muszyńska Zosia Sieniawska (1699—1771) w listach do ojca	39
Paulina Królik Metryki chrztów parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie jako źródło do badania problemów demograficznych społeczności ewangelickiej w latach 1709—1759	49
Adam Kubacz <i>Księga zapowiedzi z Wojnowic</i> jako XIX-wieczny zabytek piśmiennictwa polskiego	67
Piotr Rygus Udział przedstawicieli przemysłu ciężkiego i samorządu województwa śląskiego w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 roku	82
Anna Glimos-Nadgórska Szkolnictwo zawodowe oraz dokształcające w województwie śląskim i w Zagłębiu Dąbrowskim w dwudziestoleciu międzywojennym	114
Sylwia Wyśińska Wizerunek Rudolfa Hössa jako osoby prywatnej (na podstawie akt procesowych i relacji więźniów KL Auschwitz-Birkenau)	137

Łukasz Mroczek	
Sytuacja społeczno-polityczna w okręgu bielsko-bialskim w 1945 roku	156
Krzysztof Nowak	
Władze czechosłowackie a mniejszość słowacka w Polsce (1947—1956)	185

Teksty źródłowe

Adam Kubacz	
Majątek Łaskarzędka w świetle urbarza z 1728 roku	205
Łukasz Mroczek	
Sprawozdania z pierwszego i drugiego transportu przesiedlonych z powiatu Biała Krakowska na Ziemię Zachodnie w roku 1945	220
Maciej Fic	
Śląski Instytut Naukowy w Katowicach w okresie „karnawału Solidarności” (na pod- stawie posiedzeń Dyrekcji i Kolegium Instytutu)	233

Recenzje

Bartosz B. Awianowicz: <i>Monety Republiki Rzymskiej. Kompendium</i> . Toruń 2010 (Agata A. Kluczek)	281
---	-----

Słowo wstępne

Na dziesiąty tom periodyku naukowego Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego pt. „Wieki Stare i Nowe” składają się artykuły naukowe, materiały źródłowe oraz recenzje.

Publikację otwierają dwa szkice dotyczące problemów starożytności. Agnieszka Bartnik omawia zagadnienia związane ze znaczeniem zwierząt w kulturach ludów indoeuropejskich, a konkretnie koncentruje się na jednym z najstarszych i najwierniejszych towarzyszy człowieka — psie, jako atrybucie bóstw w wierzeniach plemion celtyckich. Tomasz Ładoń natomiast poddaje analizie drogi kariery polityczno-wojskowej Gajusza Anniusza, m.in. omawiając okoliczności jego wyprawy do Hiszpanii w 81 roku p.n.e. w celu likwidacji silnego ośrodka oporu i azylu politycznego przeciwników Sulli na Półwyspie Iberyjskim.

W czasy nowożytny wprowadza czytelnika tekst Agaty Muszyńskiej, w którym Autorka omawia treść mało znanych listów Marii Zofii Sieniawskiej (1699—1771), „królowej bez korony”, do ojca Adama Mikołaja Sieniawskiego, zdeponowanych w Bibliotece Czartoryskich w Krakowie. Paulina Królik analizuje metryki chrztów parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie pod kątem ich przydatności do badań nad kwestiami demograficznymi społeczności ewangelickiej w latach 1709—1759. Charakterystykę wąskiego, ale ciekawego z wielu względów wycinka życia społeczności wiejskiej ostatniej ćwierci XIX wieku, a mianowicie ceremonii ślubu, na podstawie *Księgi zapowiedzi* przedślubnych z podraciborskiej wsi Wojnowice, podejmuje w swoim opracowaniu Adam Kubicz.

Problematyki śląskiej okresu dwudziestolecia międzywojennego dotyczą teksty autorstwa Piotra Rygusa i Anny Glimos-Nadgórskiej. W pierwszym z nich omówiono — po raz pierwszy tak obszernie — udział przedstawicieli przemysłu ciężkiego i instytucji samorządowych z województwa śląskiego w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 roku, natomiast w drugim Autorka charakteryzuje rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie śląskim i w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie międzywojennym.

Sylwia Wysińska z kolei podejmuje próbę zrekonstruowania na podstawie akt procesowych i relacji więźniów wizerunku komendanta obozu koncentracyjnego KL Auschwitz Rudolfa Hössa jako osoby prywatnej.

Dwa ostatnie opracowania dotyczą problemów pierwszych lat po zakończeniu II wojny światowej. Łukasz Mroczek omawia sytuację społeczno-polityczną w okręgu bielsko-bialskim w pierwszych miesiącach po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku, natomiast Krzysztof Nowak charakteryzuje stosunek władz czechosłowackich do mniejszości słowackiej w Polsce w latach 1947—1956.

W części materiałów źródłowych zamieszczono opracowany przez Adama Kubacza urbarz dóbr Łaskarzówka z 1728 roku, sprawozdania z pierwszego i drugiego transportu przesiedlonych z powiatu Biała Krakowska na Ziemie Zachodnie w 1945 roku przedstawione przez Łukasza Mroczka oraz protokoły posiedzeń Dyrekcji i Kolegium Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach z okresu tzw. karnawału Solidarności w opracowaniu Macieja Fica.

W dziale recenzji Agata A. Kluczek omawia jedną z publikacji naukowych dotyczących Republiki Rzymskiej, a konkretnie — kompendium dziejów i typologii mennictwa tego okresu.

Autorami zamieszczonych w niniejszym tomie tekstów są historycy z różnych współpracujących z sobą ośrodków naukowych, specjalizujący się w prezentowanej w publikacji problematyce.

Sylwester Fertacz, Agata A. Kluczek